

**VIEŠOJI ĮSTAIGA PANEVĖŽIO PALAIKOMOJO
GYDYMO IR SLAUGOS LIGONINĖ
(Kodas 148446294)**

PATVIRTINTA

VšĮ Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos
ligoninės direktoriaus

2026 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. V-46

**GYDYTOJO PSICHIATRO
PAREIGINIAI NUOSTATAI Nr. 80**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešosios įstaigos Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės (toliau – ligoninė) gydytojas psichiatras (toliau – gydytojas psichiatras) yra darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį.
2. Gydytojo psichiatro pareigybė reikalinga atlikti ligoninės pacientų sveikatos priežiūrą, apimančią asmens psichikos sveikatos būklės tikrinimą, psichikos ligų profilaktiką, diagnozavimą ir gydymą.
3. Gydytoją psichiatrą skiria ir atleidžia iš pareigų, nustato jo pareiginį atlyginimą ir sudaro su juo darbo sutartį ligoninės direktorius (toliau – direktorius).
4. Gydytojas psichiatras tiesiogiai pavaldus Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus vedėjui.
5. Gydytojas psichiatras savo veikloje vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma MN 53:2019 „Gydytojas psichiatras“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. V-601 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 53:2019 „Gydytojas psichiatras“ patvirtinimo“ (toliau – medicinos norma), ligoninės įstatais, vidaus tvarkos taisyklėmis, darbo tvarkos taisyklėmis, direktoriaus įsakymais, šiais pareiginiais nuostatais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

II. BENDRIEJI KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

6. Gydytojas psichiatras turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - 6.1. būti baigus universitetines medicinos studijas ir psichiatrijos rezidentūrą bei įgijus gydytojo psichiatro profesinę kvalifikaciją. Užsienyje įgyta gydytojo psichiatro profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 6.2. turėti galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo psichiatro profesinę kvalifikaciją;
 - 6.3. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;
 - 6.4. mokėti valstybinę kalbą pagal trečiąją valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją, nustatytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų nustatymo ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

III. SPECIALIEJI KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

7. Gydytojas psichiatras turi:
 - 7.1. žinoti nacionalinės sveikatos politikos nuostatas, sveikatos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus, sveikatos priežiūros vadybos, dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos, medicinos statistikos, sveikatos draudimo, sveikatos teisės, asmens duomenų apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos, psichikos sveikatos priežiūros, medicinos etikos ir deontologijos principus, biomedicinos tyrimų rezultatų vertinimo ir taikymo principus;

7.2. išmanyti komandinio darbo, žmogaus psichosocialinės raidos, suicidologijos, psichologijos ir psichoterapijos pagrindus, psichikos sutrikimų diagnostikos, diferencinės diagnostikos, gydymo ir prevencijos principus, psichopatologiją, pagrindinius somatinio ir neurologinio ištirimo metodus, ambulatorinio ir stacionarinio gydymo bei priverstinio hospitalizavimo tvarką ir indikacijas, psichikos ir elgesio sutrikimų slaugos bei reabilitacijos principus, psichofarmakoterapijos, psichosocialinių intervencijų, biologinio gydymo ne vaistais ir neinvazinės smegenų stimuliacijos principus, psichozėms, depresijai, nuotaikos, nerimo ir nemigos sutrikimams gydyti, priklausomybės ligoms ir kitiems psichikos bei elgesio sutrikimams gydyti vartojamų vaistų grupes, jų veikimo mechanizmus, indikacijas, kontraindikacijas, nepageidaujamą poveikį, priklausomybės riziką ir gydymo komplikacijas, psichikos ir elgesio sutrikimų pirminės, antrinės ir tretinės prevencijos principus;

7.3. gebėti įvertinti klinikinę psichiatrinę būklę, sudaryti diagnostinių tyrimų ir kompleksinio gydymo planą, interpretuoti tyrimų rezultatus, atlikti diferencinę diagnostiką ir vertinti gydymo efektyvumą, taikyti psichoterapinį konsultavimą ir moksliskai pagrįstus psichikos sutrikimų gydymo būdus, įskaitant psichofarmakoterapiją, psichosocialines intervencijas, biologinį gydymą ne vaistais ir šeimos (artimųjų) konsultavimą, atlikti savižudybės krizę išgyvenančių asmenų psichosocialinį vertinimą, įvertinti savižudybės grėsmę, sudaryti savisaugos planą ir pagal kompetenciją suteikti medicinos pagalbą, nustatyti neblaivumo ar apsvaigimo būseną, atlikti laikinojo nedarbingumo ekspertizę, pagal kompetenciją nukreipti pacientą teisės aktų nustatyta tvarka kompetentingam asmens negalios ir (ar) darbingumo vertinimą atliekančiam subjektui, nustatyti medicininės indikacijas ir kontraindikacijas dėl asmens apgyvendinimo socialinės globos įstaigoje, dirbti ir vadovauti psichikos sveikatos paslaugas teikiančių specialistų komandai, teikti būtinąją pagalbą, įvertinti profesinių veiksmų riziką savo sveikatai ir imtis priemonių jai išvengti, pagal medicinos normoje nustatytą kompetenciją diagnozuoti, diferencijuoti ir gydyti ligas, būkles ir (ar) psichikos ir elgesio sutrikimus, nurodytus medicinos normos 18 punkte ir jo papunkčiuose;

7.4. mokėti dirbti kompiuteriu, naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

IV. GYDYTOJO PSICHIATRO FUNKCIJOS

8. Gydytojas psichiatras vykdo tokias funkcijas:

8.1. pagal medicinos normoje nustatytą kompetenciją ir ligoninės asmens sveikatos priežiūros licenciją vertina pacientų psichikos sveikatos būklę, atpažįsta, diagnozuoja ir diferencijuoja psichikos ir elgesio sutrikimus;

8.2. renka ir vertina paciento psichiatrinę anamnezę, atlieka psichikos būklės tyrimą, prireikus taiko standartizuotas vertinimo skales ir kitus klinikinio vertinimo metodus;

8.3. vertina pacientų kognityvinių funkcijų būklę, demencijos sukeltus elgesio ir psichologinius simptomus, delyrą, nuotaikos, nerimo, miego ir kitus psichikos bei elgesio sutrikimus, teikia rekomendacijas dėl jų gydymo ir priežiūros;

8.4. įvertina paciento savižudybės, savęs žalojimo ir agresyvaus elgesio riziką, numato prevencines ir saugumo priemones bei apie jas informuoja paciento priežiūroje dalyvaujantį personalą;

8.5. pagal kompetenciją skiria ir koreguoja psichikos ir elgesio sutrikimų gydymą, vertina gydymo veiksmingumą, vaistinių preparatų sąveiką ir nepageidaujamas reakcijas;

8.6. sudaro ir vykdo paciento ištirimo ir gydymo planą, vertina jo veiksmingumą ir prireikus jį koreguoja;

8.7. pagal kompetenciją vertina paciento gebėjimą suprasti informaciją apie jo sveikatos būklę ir priimti sprendimus dėl sveikatos priežiūros;

8.8. pagal kompetenciją teikia būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.9. dalyvauja specialistų komandos posėdžiuose ir paciento atvejo aptarimuose, pagal kompetenciją teikia išvadas ir rekomendacijas;

8.10. bendradarbiauja su ligoninės gydytojais, slaugytojais, medicinos psichologu, socialiniu darbuotoju, kineziterapeutu, atvejo vadybininku ir kitais specialistais paciento priežiūros ir gydymo klausimais;

8.11. konsultuoja paciento šeimos narius, artimuosius, globėjus ir rūpintojus paciento psichikos sveikatos, gydymo, priežiūros ir bendravimo su psichikos ar elgesio sutrikimų turinčiu pacientu klausimais;

8.12. teikia metodinę pagalbą ligoninės personalui pacientų, turinčių kognityvinių, psichikos ir elgesio sutrikimų, priežiūros ir bendravimo su jais klausimais;

8.13. pagal kompetenciją taiko psichoterapinį konsultavimą, psichosocialines intervencijas ir kitus mokslškai pagrįstus psichikos ir elgesio sutrikimų gydymo metodus;

8.14. jo kompetencijai nepriskirtais atvejais siunčia pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

8.15. taiko tik Lietuvos Respublikoje leidžiamus, medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus teisės aktuose nustatytas išimtis;

8.16. naudoja tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones ir užtikrina jų naudojimą pagal teisės aktų ir gamintojo pateiktą informaciją;

8.17. tvarko ir pildo gydytojo psichiatro praktikos dokumentus, teikia statistikos ir kitus privalomosios atskaitomybės duomenis, pagal kompetenciją tvarko ir teikia duomenis Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinei sistemai (ESPBI IS) teisės aktų nustatyta tvarka;

8.18. pagal kompetenciją ir teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją apie paciento sveikatos būklę asmenims ir institucijoms, turintiems teisę ją gauti;

8.19. teisės aktų nustatyta tvarka praneša kompetentingoms institucijoms apie atvejus, apie kuriuos pranešti privaloma;

8.20. laikosi gydytojo profesinės etikos ir bioetikos principų, užtikrina pacientų teisių apsaugą, profesinės paslapties saugojimą ir informacijos apie pacientą konfidencialumą, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus;

8.21. laikosi infekcijų kontrolės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, civilinės saugos ir higienos reikalavimų;

8.22. tobulina profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

8.23. teisės aktų nustatyta tvarka teikia paaiškinimus dėl gydytojo psichiatro profesinės veiklos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, teisėsaugos ir kitoms kompetentingoms institucijoms;

8.24. vykdo kitus direktoriaus ir tiesioginio vadovo pavedimus, susijusius su ligoninės veikla, neviršijančius gydytojo psichiatro kompetencijos ir neprieštaraujančius Lietuvos Respublikos teisės aktams.

V. GYDYTOJO PSICHIATRO TEISĖS

9. Gydytojas psichiatras turi teisę:

9.1. verstis gydytojo psichiatro praktika Lietuvos Respublikos teisės aktų ir medicinos normos nustatyta tvarka;

9.2. gauti darbui būtiną informaciją apie pacientą iš ligoninės darbuotojų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų fizinių ir juridinių asmenų teisės aktų nustatyta tvarka;

9.3. gauti darbui būtinas priemones ir reikalauti, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos bei laikomasi darbo ir poilsio laiko režimo;

9.4. konsultuotis su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais ir pasitelkti juos konsultacijai;

9.5. teisės aktų nustatyta tvarka išrašyti receptus ir kitus medicinos dokumentus, naudotis suteiktu spaudu;

9.6. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jeigu tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei ar sveikatai, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.7. atsisakyti vykdyti nurodymus ar pavedimus, jeigu jie prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams;

9.8. teikti pasiūlymus dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės, darbo organizavimo ir darbo sąlygų gerinimo;

9.9. dalyvauti pasitarimuose, konferencijose ir kituose renginiuose, kuriuose nagrinėjami sveikatos priežiūros klausimai, teisės aktų nustatyta tvarka tobulinti profesinę kvalifikaciją;

9.10. ginti pažeistas savo teises ar teisėtus interesus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.11. naudotis kitomis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais teisėmis ir socialinėmis garantijomis.

VI. GYDYTOJO PSICHIATRO ATSAKOMYBĖ

10. Gydytojas psichiatras atsakingas už:

10.1. šiuose pareiginiuose nuostatuose nustatytų funkcijų ir pareigų tinkamą ir savalaikį vykdymą;

10.2. pagal kompetenciją teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir priimtų sprendimų pagrįstumą;

10.3. už atlikto paciento psichikos sveikatos būklės vertinimo, nustatytos diagnozės ir suformuluotų išvadų pagrįstumą;

10.4. būtiniosios medicinos pagalbos suteikimą teisės aktų nustatyta tvarka;

10.5. medicinos dokumentų tinkamą tvarkymą, pildymą ir teikiamų duomenų teisingumą;

10.6. pacientų teisių užtikrinimą, asmens duomenų, profesinės paslapties ir kitos konfidencialios informacijos apsaugą;

10.7. jam patiktų materialinių vertybių saugojimą ir racionalų naudojimą;

10.8. darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, higienos, infekcijų kontrolės ir kitų teisės aktų bei ligoninės vidaus dokumentų reikalavimų vykdymą.

11. Už netinkamą funkcijų ir pareigų vykdymą, teisės aktų ir ligoninės vidaus dokumentų reikalavimų pažeidimus, pacientų teisių pažeidimus ir kitus neteisėtus veiksmus gydytojas psichiatras atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

12. Už ligoninei padarytą materialinę žalą gydytojas psichiatras atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VII. PAREIGINIŲ NUOSTATŲ KEITIMAS

13. Šie pareiginiai nuostatai gali būti peržiūrimi ir iš naujo tvirtinami:

13.1. iš esmės pasikeitus darbuotojo darbo pobūdžiui ir (ar) kvalifikaciniams reikalavimams;

13.2. pasikeitus pareigybės pavadinimui;

13.3. pasikeitus ligoninės struktūrai;

13.4. pasikeitus darbuotojo funkcijoms ir (ar) atsakomybės sričiai;

13.5. pasikeitus pareigybei taikomiems teisės aktų reikalavimams;

13.6. ligoninės direktoriaus sprendimu.
